

JAARVERSLAG 2021

van de Bibliotheek Hove

Het jaar 2021 werd gekenmerkt door coronagolven. Zoals in 2020 gingen de bibliotheekmedewerkers creatief en probleemoplossend aan de slag om te zorgen dat de diensten van de bibliotheek gegarandeerd konden worden.

Klasuitleen

De klasuitleen verliep door de gekende Corona-situatie in het schooljaar 2020-2021 om het zacht uit te drukken “geaccidenteerd”. Paaspauzes, code rood die geen extra-murosactiviteiten toeliet, quarantaines en zieke leerkrachten maakten klasbezoeken van januari tot mei onmogelijk. De klasuitleen viel stil met de herfstvakantie 2020 en werd hernomen na de paasvakantie 2021. Boeken die voor de kerstvakantie in 2020 geleend werden, werden stelselmatig verlengd en circuleerden in tussentijd tussen parallelklassen in de scholen waar het mogelijk was zodanig dat de Hovense leerlingen konden blijven lezen. Na de paaspauze werden klassen opnieuw met de glimlach ontvangen. We organiseerden de bezoeken in deelgroepjes van tien leerlingen in plaats van de hele klas gelijktijdig binnen te laten. Honderdzevenendertig materialen werden op het eind van het schooljaar niet terug ingeleverd. Dit is een verlies voor de bibliotheek. Vervangexemplaren van de populairste jeugdtitels en reeksen werden tijdens zomervakantie aangekocht.

Wise

In 2021 werd de bibliotheek gedurende 12 dagen, van 6 tot en met 18 oktober gesloten om de overgang naar een nieuw bibliotheeksysteem Wise mogelijk te maken. Klanten kregen tijdens de sluiting een dubbele leentermijn om de periode te overbruggen. Dit betekent in het totaal minder uitleningen. De bibliotheekinvoer van nieuwe werken lag stil vanaf 20 september. Dit was nodig om de conversie van lenersgegevens en titelbeschrijvingen mogelijk te maken. Als voorbereiding op de overgang zijn de leenvoorwaarden, materialen en reglementen van de bibliotheek opnieuw doorgenomen door de bibliothecarissen om dit optimaal af te stemmen met het gebruikersreglement dat op 1 februari 2019 werd ingevoerd. Het was een boeiende oefening om vast te stellen dat ons samenwerkingsverband Bibkwintet in Vlaanderen hiermee een van de voorlopers was.

Voordeel voor ons samenwerkingsverband Bibkwintet is dat we gegevens van leners delen. Klanten zitten één keer in het bibliotheeksysteem voor de samenwerking. De 7 bibliotheken van Bibkwintet, zullen in een gedeeld klantenbestand werken vanaf juni 2022 (nadat Kontich ook in Wise werkt). Om de toetreding van Aartselaar als zevende bibliotheek te vieren, hebben we een wedstrijd “Zeven dingen” georganiseerd met zachte prijsjes.

Bezit

Eind december 2021 telde de bibliotheek Hove 33 353 materialen (boeken, tijdschriften, dvd). Hiervan werden 19 683 (59% van de collectie) materialen ontleend in 2021. Dit leidde tot een totaal aantal uitleningen van 71 822 uitleningen inclusief verlengingen.

Een daling met net geen 11%. In 2020 bedroeg dit nog 80 711 uitleningen. De daling is toe te schrijven aan de klasuitleen. Drie reeksen klasuitleen werden geannuleerd omwille van coronamaatregelen in het onderwijs tijdens het schooljaar 2020-2021.

Leners

Een lener is een persoon of collectief die in de loop van het jaar 2021 minstens één materiaal ontleend heeft. In Wise waren er zo op 31 december 1 769 individuele gebruikers geregistreerd die in 2021 iets leenden. Als we rekening houden met het aantal inwoners van het werkingsgebied, de gemeente Hove, met 8 277 inwoners, is 21,4% lid van de bibliotheek.

Van de leners wonen 1 217 mensen (69%) in Hove, en 488 (28%) in een gemeente van het samenwerkingsverband Bibkwintet. 64 leners (3,6%) komen niet uit de regio van Bibkwintet.

Dit waren 1 126 vrouwen en 615 mannen, dit bevestigt dat Hove de trends in het bibliotheekwezen volgt: de meeste leners zijn vrouwen. Er zijn 667 (38%) jeugdleners (0 tot 17) en 1102 (62%) volwassen leners ouder dan 18. Onze oudste lener is 94 jaar oud.

Klassen

Voorheen werden 745 schoolgaande kinderen ieder op naam ingeschreven met vermelding van de school. Met de start van het schooljaar 2021-2022 voerden we een wijziging door: elke klas kreeg één kaart op naam van de school en leerkracht. Alle werken worden op die ene kaart geleend. De klaskaart laat toe om meer materialen te lenen gedurende een dubbele uitleentermijn (8 weken in plaats van 4). We registreerden 68 van dergelijke klaskaarten in Wise. Voor de ondersteuning van de huiswerkbegeleiding en de zomerschool voorzien we eveneens een klaskaart. Niet alle klassen komen fysiek naar de bibliotheek: voor sommige leeftijden (kleuters) kiest en leent de juf of meester. We roosteren 38 klassen van 2e tot 6e leerjaar voor de klasuitleen in met een regelmaat van om de 5 weken en houden rekening met vakantieperiodes. Daarbuiten worden op afspraak kleuterklassen, eerste leerjaren en leerlingen van Ritmica ontvangen voor een bibliotheekbezoek. Gemiddeld is een klasgroep in een Vlaamse basisschool 23 tot 24 leerlingen.

Mijn bibliotheek

De bibliotheekwebsite voorziet een online luik voor de bibliotheekgebruiker die thuis acties kan ondernemen.

Op de website hove.bibliotheek.be werden 23 769 zoekacties uitgevoerd in 2021. Er zijn 907 (51%) leden die hun boeken verlengen of reserveren via mijn bibliotheek.

149 (8,4%) gebruikers leenden in 2021 e-boeken uit, goed voor 1 853 e-boeken via het e-boekenplatform [yourcloudlibrary](https://yourcloudlibrary.be). Het Vlaams e-boekenplatform is in de loop van 2021 verder uitgebouwd tot meer dan 7 000 werken.

40 (2,25%) klanten schreven zich in voor de maandelijkse nieuwsbrief van Mijn Leestipper met leestips geënt op onze lokale collectie.

Collectie

De bibliotheek telde op 31 december 2021 33 353 materialen. In 2021 werden 3 159 nieuwe materialen aangekocht. De collectievernieuwing is 9,5%. Een collectievernieuwing van 10% waarbij je als het ware om de tien jaar de collectie vernieuwd, wordt in de vakliteratuur als norm beschouwd. De bibliotheek in Hove doet het dus op dat punt goed.

Het collectiebudget werd voor de duur van de legislatuur vastgelegd in de meerjarenplanning. Behalve indexering zal dit niet verhogen. Het bedraagt 40 000 euro voor boeken, tijdschriften, strips en dvd. De contracten voor levering van deze materialen werden toegewezen na een aanbesteding. Deze lopen van 1 januari 2020 tot 31 december 2023 en moeten in de loop van volgend jaar opnieuw aanbesteed worden.

We houden in 2022 de evoluties in het oog van de boekenmarkt onder andere het wereldwijd papiertekort, minder nieuwe titels en auteurs die gepubliceerd worden, slechtere kwaliteit van de binding waardoor er sneller vervangexemplaren aangekocht moeten worden. De gereguleerde boekenprijs (GBP) legt de maximale korting voor de bibliotheek vast op maximum 20% voor werken die minder dan 6 maanden geleden verschenen zijn. In 2022 verwachten we een evaluatie na 5 jaar GBP door Literatuur Vlaanderen. Concreet stellen we bij aankopen de aanschaf van een duurder salontafelboek af en toe uit tot na de 6 maanden om met hogere korting aan te kopen. De collectievormers overleggen hierover met de bibliothecaris. Klanten vragen aankoopssuggesties via de mail of aan de balie. Deze suggesties zijn vaak werken die al besteld werden. Dit hopen we in 2022 te verhelpen door de bestelinformatie via de catalogus raadpleegbaar te maken.

We blijven inzetten op het kopen en vernieuwen van onze jeugdcollectie. Dit een segment is in de bib stevig verankerd. Sommige populaire boeken en reeksen worden werkelijk kapot gelezen. Een hernieuwing van reeksen is een aandachtspunt voor de grote vakantie als de meeste werken binnen staan. Het nakijken en vervangen verdwenen of niet-ingeleverde en veelgevraagde werken wordt uitgevoerd in de zomermaanden.

Voor de volwassenen streven we naar een gevarieerde fictiecollectie met voor elke genre voldoende keuze. Sommige titels worden vaak gereserveerd en dit leidt uitzonderlijk tot de aankoop van een tweede, extra exemplaar voor de collectie.

In 2021 voerden we ook werken af. De netto afvoer 2020 vs. 2021 is 3 306. Dit gebeurde op basis van de staat van het materiaal (kapot, beschadigd) of omwille van de ouderdom en het niet-rendement van bepaalde titels. Het segment prentenboeken werd op die manier stelselmatig onder handen genomen terwijl we de plaatsaanduiding op de boeken vernieuwden.

De informatieve boeken blijven onze aandacht houden: sommige onderwerpen zijn in de bibliotheek onderbelicht, andere onderwerpen komen uitgebreid aan bod via het internet en er verschijnt dan weinig nieuws op de markt. Met thematafels belichten we onderwerpen uit de actualiteit: zo hebben we in 2021 tijdens de week van de duurzaamheid “recycleren en afval” in de kijker gezet. Maandelijks maken we een nieuwe thematafel. Dit promoten we online via facebook en onze bibliotheekwebsite (carrrousel).

Anderzijds merken we een laag gebruik op van sommige onderdelen: daisy, luisterboeken, strips voor volwassenen, anderstalige collectie, grootletterboeken. Ons aanbod hiervan is

groter dan de vraag die gesteld wordt. Soms zijn er digitale alternatieven voor deze producten op de markt. Een blijvende promotie is nodig.

Inkomsten en uitgaven

Voor het betalen van lidgeld of boete werkten we zo veel mogelijk met betalingen met de bankkaart. Kleinere bijdragen zoals een reserveringskost van 0,50 euro werden occasioneel nog cash ontvangen. De inkomsten van de bibliotheek via lidgeld, boetegeld, vervangkost zijn gelijk gebleven.

De bijdrage in de kosten van Bibkwintet, gebaseerd op inwoneraantal, is in de loop van 2021 gedaald van 9% naar 7% (door het herintreden van Aartselaar).

Activiteiten

De bibliotheek bleef open voor groot en klein met inachtnaam van de AHA-regels: afstand, handgel en afscherming met mondkap. Een bibliotheekbezoek blijft een afleiding tussen de coronapielen door. Mensen zoeken op voorhand in de catalogus op of de gezochte titels beschikbaar zijn; ze komen het materiaal lenen en vertrekken om te lezen. Enkelingen durven plaats nemen aan de leestafel om een krantenartikel te bekijken. Het “kleine ontmoeten” tussen balie medewerker en klant is nog steeds aanwezig en is een opdracht die we ter harte nemen.

De golven van de epidemie, bepalen hoe druk de bibliotheek is. Sinds oktober worden er meer vragen gesteld aan de balie in verband met inschrijvingen (omdat mensen de weg vinden vanuit andere bibkwintetgemeentes). Deze voor ons, “nieuwe” klanten heten we graag welkom en maken we wegwijs in de diensten van onze bibliotheek.

Maandelijks worden de leden van wie het lidmaatschap eind van de maand verval, met een e-mail op de hoogte gebracht. Dit is nieuw sinds Wise en leidt tot spontane herinschrijving. Er staat een pc en een laptop ter beschikking voor wie kort iets wil opzoeken of even via de computer een kleurprint wil. De klassieke pubers met “ik moet iets lezen voor school” begeleiden we tot aan het rek en we leren ze op de smartphone of tablet het gebruik van de catalogus aan.

In maart organiseerden we rond de kerk een zoektocht in het kader van de Jeugdboekenmaand om individueel of in je bubbel te doen.

Het slotfeest van de kinder- en jeugdjury in april werd vervangen door een zoektocht in het fort 5 van Edegem. KJV is in 2021 ook van naam veranderd en gaat nu verder als De Leesjury.

In Hove groeien en bloeien de zaden van onze zadenbib.

In de lente organiseerde het bestuur een gedichtenwedstrijd naar aanleiding van 750 jaar Hove (in 2022). De winnende gedichten tijdens de huldiging van 11 juli voorgelezen.

Voor het vrijetijdsaanbod gaf Kamiel De Bruyne in november 2021 een lezing over zijn boeken “Er was misschien eens” voor twaalf 6 tot 8-jarigen in De Markgraaf.

Onze leesgroep is sinds lente 2020 niet meer bijeengekomen. De begeleiding vanuit Leesweb vzw is niet meer beschikbaar. De zoektocht naar een nieuwe begeleider is lopende. Door de omstandigheden hebben we dit nog niet opnieuw kunnen opstarten terwijl de vraag aanwezig blijft.

Tweeëntwintig ouderparen kwamen een boekstartpakket ophalen. Boekstart wil jonge ouders aanmoedigen om hun kinderen zo vroeg mogelijk boekjes én de bibliotheek te laten ontdekken.

Maandelijks presenteren we ons aanbod via het gemeentelijk informatieblad Info Hove. We promoten hier bij voorkeur onze digitale diensten die we op die manier meer naamsbekendheid willen geven.

Bibkwintet

Zes van de zeven bibliotheken stapten op 19 oktober over naar Wise. Kontich is in juni 2022 aan de beurt.

De bibliothecarissen en werkgroepen overlegden over alle mogelijke praktische en inhoudelijke zaken als het mocht, fysiek of anders digitaal via teams of google meet.

Het beheerscomité kwam twee keer online samen voor de bespreking van de werking en het financieel verslag.

De teamdag van Bibkwintet op 7 oktober in het gemeentehuis van Edegem met een uiteenzetting over de wijzigingen naar aanleiding van het nieuwe bibliotheeksysteem en een toelichting over klantvriendelijk werken, gevolgd door een broodjeslunch in de nieuwe bibliotheek in Edegem, was een samenkomst die alle collega's deugd deed.

Bibkwintet organiseerde tussen alle coronagolven door en met aanpassingen op een gunstig moment in de kalender, 9 oktober, een auteurslezing met Ilya Leonard Pfeijffer in Da Capo. Andere activiteiten (Johan Op de Beeck) werden noodgedwongen uitgesteld naar 2022.

De gemeenschappelijke aankoop van lenerspassen was een eerste poging tot samenaankoop. De wedstrijd "zeven dingen die je kan doen in een bibliotheek van Bibkwintet" werd in oktober en november uitgerold in de zeven gemeentes.

De fysieke afstand tussen gemeente Boechout, Edegem, Mortsel, Lint is niet groot. Kontich, Aartselaar liggen iets verder af. Mensen kennen de mogelijkheden van het gezamenlijk lidmaatschap en verplaatsen zich. Hove heeft als troef de mogelijkheid tot parkeren aan de bibliotheek en de centrale ligging in het hart van het dorp.

Infrastructuur

Begin augustus veranderde de lay-out van de schermen bij de zelfuitleen. Ze zijn nu in kleur en de verschillende functies (lenen, verlengen, overzicht) worden duidelijker gepresenteerd aan de klant. De onderliggende tagplaten om de RFID-antennes uit te lezen werden vervangen; zodat dit alles vlotter werkt. In november werden twee kaartlezers vervangen voor het lezen van lenerspassen en elektronische identiteitskaarten.

De locatie van de bib, in De Markgraaf aan de kerk is een troef. De ouderdom van het gebouw vraagt regelmatig onderhoud. Dit wordt uitgevoerd door onze technische diensten. De indeling van het gebouw beperkt de mogelijkheden om de bibliotheek als toffe ontmoetingsplek ten volle uit te spelen. We kijken uit naar de ontwikkelingen rond de nieuwe academie, om in De Markgraaf onze ideeën verder uit te werken.

Personeel

In 2021 wuifden we Jacqueline uit en verwelkomden we An en Kim als nieuwe vaste medewerkers. Iedere medewerker moest zich in 2021 loswaken van vertrouwde werkwijzen in Brocade en via de webinars op het leerplatform van Cultuurconnect het systeem leren gebruiken.

Na drie maanden blijven we alert op andere manieren om de dingen te doen. Enkele zaken die minder frequent voorkomen (IBL bijvoorbeeld) vragen nog steeds extra aandacht van het team. Wise is helemaal anders werken dan in Brocade. Blijvend overleggen en erover spreken is nodig. Als de werking het toelaat, werken medewerkers van thuis uit aan duidelijk omschreven taken.

In 2021 mochten we een nieuwe begeleid werker verwelkomen, Martijn. Hij ondersteunt de werking van de bibliotheek op woensdag en donderdagavond. Hij begeleidt de lener, zet materialen weg, hij herlabelde al onze prentenboeken en voorleesboeken, zoekt af te voeren materialen op in het rek en lost met humor onze ad hoc technische klusjes op naar gelang ze zich voordoen.

Onze vrijwilligers bleven actief op de achtergrond met het kaften van alle nieuwe materialen en ondersteuning van bij het wegzetten van de binnengebrachte boeken.

Binnen de gemeente droegen de bibliotheekmedewerkers bij aan de interne communicatie door artikels en lijstjes aan te leveren voor “de Polsslag” - het intern personeelsblad.

De toekomst

Het nieuwe jaar **2022** bracht ons opnieuw CORONA. We volgen de gekende maatregelen voor het derde jaar op om onszelf en onze bezoekers veilig te houden. De AHA-regels laten toe om de uitleen en de klasuitleen verder te zetten, voorlopig zonder besmettingen in het team. We verlengen de uitgeleende werken van wie besmet is of in quarantaine zit.

We blijven inzetten op informatie via info Hove en onze website en facebookpagina. We merken dat dit resultaat oplevert. Zeker het digitaal aanbod heeft nood om op die manier blijvend gepromoot worden.

In 2022 beginnen we te werken met de bestelkoppeling van onze leveranciers met het bibliotheeksysteem Wise. Zo kunnen klanten ook onze bestelde werken beter zien in de catalogus.

We doen verder aan telewerk: met communicatie, lijstjes voor thematafel voorbereiden, webinars volgen op het leerplatform, online vragensessies rond Wise, overleg van Bibkwintetwerkgroepen.

Ons motto “wat nog wel kan en mag blijven we koppig doen” dragen we verder uit, met de glimlach en respect voor de maatregelen.

Noot: hoe komen we tot onze aantallen en statistieken? Door de wijziging van bibliotheeksysteem is dit een optelling van cijfers uit Brocade (van 1 januari tot 6 oktober) en Wise (van 6 oktober tot 31 december). We sluiten dubbeltellingen uit.

Samenvatting : Werking bibliotheek 2021 voor vergadering van het dagelijks bestuur 2022

Bron :

Omwille van het nieuwe bibliotheekstelsel Wise, zijn de statistieken een optelling van gegevens uit Brocade (tot en met 5 oktober 2021) en Wise (19 oktober tot 31 december 2021).

Het aantal materialen op 31 december 2021 bedroeg	33 353
Het aantal inwoners van Hove op 1 januari 2021 bedroeg	8 287
Het aantal leners, actief in 2021 – dit wil zeggen dat zij minstens één materiaal ontleenden - bedroeg	1 769
Of als percentage ten opzichte van de bevolking uitgedrukt.	21,4 %
Het aantal keer dat materialen ontleend werden halen we voor 2021 uit twee bronnen: Brocade: 58 528 (36 822 + 21 706) Wise: 31 294 (10 135 + 3 159)	71 822
Het totaal aantal materialen dat geleend werd of 59% van de collectie.	19 683
Een bibliotheek-technisch kencijfer voor het beheer van de collectie is de uitleenfrequentie (UF).	
Het geeft weer hoe de uitleningen (met of zonder verlengingen) zich verhouden tot het aantal in collectie.	
71 822 (uitleningen) / 33 353 (bezit) geeft een UF van	UF = 2,15
Als we enkel de uitleningen delen (en de verlengingen negeren omdat een verlening een dienst is die verleend wordt aan eenzelfde klant) dan komt de uitleenfrequentie op basis van enkel de uitleningen op	UF = 1,41
Afhankelijk van de soort materiaal, jeugd, volwassenen, informatief, leesboek, dvd of strip bekom je verschillende UF per collectieonderdelen. We zetten deze UF per collectieonderdeel af tegen het geheel om na te gaan of een collectieonderdeel goed rendert, of minder.	
Dit gegeven is een van de factoren die meespelen voor het collectiebeheer.	
Het aantal nieuwe werken, dat werd aangekocht in 2021 bedraagt	3 159
Dit is 9,5 % collectievernieuwing ten opzichte van het bezit, of 382 werken per 1 000 inwoner	9,5% 382
De bibliotheek is 18 uur geopend voor het publiek. Ze is elke dag geopend, behalve zondag. Daarbovenop is de bibliotheek vier voormiddagen geopend voor de klassen uit de Hovense lagere scholen (12 uur). Wegens Corona werd klasuitleen in 2021 volgens de geldende maatregelen uitgevoerd in april – mei en hervat in november	18 + (12) = 30
Er werken 3 voltijdse equivalenten – dit zijn 5 personeelsleden die 19 of 38 uur per week werken.	
De bibliotheek doet beroep op vrijwilligers voor het begeleiden van leners tijdens de uitleenmomenten en het verwerken van nieuwe materialen. Dit zijn 8 personen die zich op regelmatige basis inzetten voor de bibliotheek.	
De bibliotheek heeft op woensdag de ondersteuning van een begeleid werker.	
Er is 1 begeleid werker actief in de bibliotheek.	
Tezamen 14 glimlachende gezichten die u verwelkomen en bijstaan in de bibliotheek.	14 ☺
In 2021 werden 2 092 prentenboeken en voorleesboeken omgezet naar de nieuwe plaatsingsmethode “kleuterzizo” met gekleurde pictogrammen. Ook de inrichting van de peuter- en kleuterhoek werd aangepast.	2 092
De bibliotheek was 12 dagen gesloten voor de omschakeling naar het nieuwe bibliotheekstelsel Wise. Er waren geen sluitingsdagen omwille van Corona of ziekte van personeel.	13 0
Onze poortjes telden 26 854 bezoekers; met een piek van 2 776 in november 2021.	26 854